

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 4. oktobra 2012*

„Zračni promet — Uredba (ES) št. 261/2004 — Odškodnina potnikom v primeru zavrnitve vkrcanja — Pojem ‚zavrnitev vkrcanja‘ — Izključitev opredelitve kot ‚zavrnitev vkrcanja‘ — Odpoved leta zaradi stavke na letališču odhoda — Prerazporeditev letov po odpovedanem letu — Pravica do odškodnine potnikov na teh letih“

V zadevi C-22/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Korkein oikeus (Finska) z odločbo z dne 13. januarja 2011, ki je prispela na Sodišče 17. januarja 2011, v postopku

Finnair Oyj

proti

Timyju Lassooyu,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, J. Malenovský, E. Juhász, T. von Danwitz in D. Šváby (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. marca 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Finnair Oyj T. Väättäinen, asianajaja,
- za T. Lassooya M. Wilska, kuluttaja-asiamies, in P. Hannula, skupaj z J. Suurlo, lakimiehet,
- za finsko vlado H. Leppo, zastopnica,
- za francosko vlado G. de Bergues in M. Perrot, zastopnika,
- za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj z G. Aiellom, avvocato dello Stato,
- za avstrijsko vlado A. Posch, zastopnik,

* Jezik postopka: finščina.

— za poljsko vlado M. Szpunar, zastopnik,

— za Evropsko komisijo I. Koskinen in K. Simonsson, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. aprila 2012,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 2(j), 4 in 5 Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).
- 2 Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen v okviru spora med letalsko družbo Finnair Oyj (v nadaljevanju: Finnair) in T. Lassooyem, ker mu navedena družba ni izplačala odškodnine za zavrnitev vkrcanja na let med Barcelono (Španija) in Helsinki (Finska) 30. julija 2006.

Ureditev Unije

Uredba (EGS) št. 295/91

- 3 Uredba Sveta (EGS) št. 295/91 z dne 4. februarja 1991 o vzpostavitvi skupnih pravil za sistem odškodnin za zavrnjeno vkrcanje v rednem zračnem prevozu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 306), ki je veljala do 16. februarja 2005, je v členu 1 določala:

„Ta uredba vzpostavlja skupna minimalna pravila, ki veljajo, kadar je potnikom zavrjen dostop do rednega leta s prevelikim številom rezervacij, za katerega imajo veljavno vozovnico in potrjeno rezervacijo, z odletom z letališča, ki se nahaja na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba [ES], ne glede na državo, kjer ima letalski prevoznik sedež, državljanstvo potnika in namembni kraj.“

Uredba št. 261/2004

- 4 V uvodnih izjavah 1, 3, 4, 9, 10, 14 in 15 Uredbe št. 261/2004 je navedeno:

„(1) Ukrepanje Skupnosti na področju zračnega prevoza mora med drugim zagotavljati visoko raven varstva potnikov. Poleg tega je treba na splošno v celoti upoštevati zahteve o varstvu potrošnikov.

[...]

(3) Čeprav je [Uredba št. 295/91] uvedla osnovno varstvo potnikov, pa je število potnikov, ki jim je proti njihovi volji zavrnjeno vkrcanje, kakor tudi število potnikov, ki so prizadeti zaradi odpovedi brez predhodnega opozorila in zaradi velikih zamud, še vedno preveliko.

(4) Zato mora Skupnost zvišati standarde varstva, ki jih določa navedena uredba, da okrepi pravice potnikov in zagotovi letalskim prevoznikom delovanje na liberaliziranem trgu pod usklajenimi pogoji.

[...]

- (9) Število potnikov, ki jim je zavrnjeno vkrcanje proti njihovi volji, je treba zmanjšati tako, da se od letalskih prevoznikov zahteva, naj predlagajo potnikom, da se prostovoljno odpovedo svoji rezervaciji v zameno za določene storitve, namesto da zavrnejo vkrcanje, in da v celoti povrnejo odškodnino tistim potnikom, ki jim je bilo končno zavrnjeno vkrcanje.
- (10) Potniki, ki jim je bilo proti njihovi volji zavrnjeno vkrcanje, bi morali imeti bodisi možnost odpovedati svoj let s povračilom plačila za vozovnice bodisi let nadaljevati pod zadovoljivimi pogoji in dobiti ustrezno oskrbo med čakanjem na poznejši let.

[...]

- (14) Kakor v okviru Montrealske konvencije je treba obveznosti dejanskih letalskih prevoznikov omejiti ali izključiti v primerih, kadar se zgodi dogodek zaradi izrednih razmer, katerim se ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi. Takšne razmere lahko nastanejo zlasti v primerih politične nestabilnosti, vremenskih pogojev, ki so nezdružljivi z izvedbo zadevnega leta, tveganja, povezanega z varovanjem, nepredvidenih pomanjkljivosti, ki lahko prizadenejo varnost leta, kakor tudi ob stavkah, ki prizadenejo delovanje dejanskega letalskega prevoznika.
- (15) Šteje se, da izredne razmere obstajajo, kadar odločitev sistema upravljanja zračnega prometa za določen zrakoplov določenega dne vpliva na nastanek velike zamude, zamude prek noči ali na odpoved enega leta ali več letov tega zrakoplova, tudi če je zadevni letalski prevoznik sprejel vse ustrezne ukrepe, da bi se izognil zamudi ali odpovedi leta.“

5 Člen 2 Uredbe št. 261/2004, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

[...]

- (j) ‚zavrnitev vkrcanja‘ pomeni zavrnitev prevoza potnikom na letu, čeprav se želijo vkrcati pod pogoji, določenimi v členu 3(2), razen kadar obstajajo upravičeni razlogi za zavrnitev vkrcanja, kot so zdravstveni in varnostni razlogi ter razlogi, ki so povezani z varovanjem, ali neustrezne potne listine;

[...]“

6 Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 2 določa:

„Odstavek 1 se uporablja pod pogojem, da:

- (a) imajo potniki potrjeno rezervacijo na zadevnem letu in, razen v primeru odpovedi leta iz člena 5, se prijavijo na let,
- kakor je določeno in ob navedenem času vnaprej in pisno (vključno v elektronski obliki) z letalskim prevoznikom, organizatorjem potovanja ali pooblaščenim potovalno agencijo,
- ali, če čas ni naveden,
- najpozneje 45 minut pred objavljenim časom odhoda; ali

[...]“

7 Člen 4 te uredbe, naslovljen „Zavrnitev vkrcanja“, določa:

„1. Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje zavrnitev vkrcanja na letu, naj najprej pozove prostovoljce, da se odpovejo svojim rezervacijam v zameno za storitve pod pogoji, o katerih se dogovorita zadevni potnik in dejanski letalski prevoznik. Prostovoljcem se ponudi, poleg storitev iz tega odstavka, tudi pomoč v skladu s členom 8.

2. Kadar število prostovoljcev ni zadostno, da bi omogočilo vkrcanje drugih potnikov z rezervacijo, dejanski letalski prevoznik lahko zavrne vkrcanje potnikov proti njihovi volji.

3. Kadar je vkrcanje potnikom zavrnjeno proti njihovi volji, jim dejanski letalski prevoznik takoj izplača odškodnino v skladu s členom 7 in ponudi pomoč v skladu s členoma 8 in 9.“

8 Člen 5 Uredbe št. 261/2004, naslovljen „Odpoved leta“, v odstavku 3 določa:

„Dejanski letalski prevoznik ni obvezan plačati odškodnine v skladu s členom 7, če lahko dokaže, da so za odpoved leta krive izredne razmere, katerim se ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi.“

9 Člen 7 Uredbe št. 261/2004, naslovljen „Pravica do odškodnine“, v odstavku 1 določa:

„Pri sklicevanju na ta člen potniki prejmejo odškodnino v višini:

[...]

(b) 400 evrov za vse lete znotraj Skupnosti nad 1 500 kilometrov in za vse druge lete med 1 500 in 3 500 kilometri;

[...]“

10 Člena 8 in 9 navedene uredbe v povezavi z njenim členom 4 določata pravico do povračila stroškov ali spremembe poti potnikov in pravico do oskrbe tistih, ki jim je bilo zavrnjeno vkrcanje.

11 Člen 13 te uredbe, naslovljen „Pravica do nadomestila“, določa:

„Kadar dejanski letalski prevoznik plača odškodnino ali izpolni druge obveznosti, ki so mu naložene na podlagi te uredbe, se nobena določba te uredbe ne sme razlagati kot omejevalna za njegovo pravico, da zahteva odškodnino od vsake osebe, vključno tretjih oseb, v skladu z veljavno zakonodajo. Zlasti ta uredba nikakor ne omejuje pravico dejanskega letalskega prevoznika, da zahteva povračilo stroškov od organizatorja potovanja ali druge osebe, s katero ima dejanski letalski prevoznik sklenjeno pogodbo. Prav tako se nobena določba te uredbe ne sme razlagati kot omejevalna za pravico organizatorja potovanja ali tretje osebe, razen potnika, s katerimi je dejanski letalski prevoznik sklenil pogodbo, da zahteva povračilo stroškov ali odškodnino od dejanskega letalskega prevoznika v skladu z veljavnimi zakoni.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

12 Zaradi stavke osebja na letališču v Barceloni 28. julija 2006 je bilo treba odpovedati redni let družbe Finnair na progi Barcelona–Helsinki ob 11.40. Družba Finnair se je odločila prerazporediti svoje lete, da potniki na tem letu ne bi čakali predolgo.

- 13 Tako so bili ti potniki naslednji dan, 29. julija 2006, vkrcani na let za Helsinke ob 11.40 in na posebej organiziran let ob 21.40. Zaradi te prerazporeditve je moral del potnikov, ki so kupili vozovnico za let 29. julija 2006 ob 11.40, počakati na redni let za Helsinke 30. julija 2006 ob 11.40 in na let ob 21.40, posebej organiziran ob tej priložnosti. Prav tako so morali nekateri potniki, kot je T. Lassooy, ki so kupili vozovnico za let 30. julija 2006 ob 11.40 in ki so se želeli vkrcati v skladu s pogoji, leteti v Helsinke s posebnim letom istega dne ob 21.40.
- 14 T. Lassooy je menil, da mu je družba Finnair neutemeljeno zavrnila vkrcanje v smislu člena 4 Uredbe št. 261/2004, zato je vložil tožbo pri Helsingin käräjäoikeus (prvostopenjsko sodišče v Helsinkih), s katero je zahteval, naj se družbi Finnair naloži, naj mu v skladu s členom 7(1)(b) te uredbe plača odškodnino. To sodišče je s sodbo z dne 19. decembra 2008 njegov odškodninski zahtevek zavrnilo, saj naj bi se navedena uredba nanašala samo na odškodnino ob zavrnitvi vkrcanja zaradi prevelikega števila rezervacij iz ekonomskih razlogov. Navedeno sodišče je menilo, da tega člena 4 v obravnavanem primeru ni mogoče uporabiti, saj je letalska družba prerazporedila svoje lete zaradi stavke na barcelonskem letališču, pri čemer se ta stavka šteje za izredne razmere, glede katerih je družba Finnair sprejela vse ukrepe, ki jih je bilo mogoče od nje zahtevati.
- 15 Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih) je s sodbo z dne 31. avgusta 2009 razveljavilo sodbo Helsingin käräjäoikeus in družbi Finnair naložilo, naj T. Lassooyu plača znesek 400 EUR. Pritožbeno sodišče je v zvezi s tem menilo, da se Uredba št. 261/2004 ne uporablja samo v primerih prevelikega števila rezervacij, ampak tudi v nekaterih primerih zavrnitve vkrcanja iz operativnih razlogov, in tako onemogoča, da bi bil letalski prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine iz razlogov, povezanih s stavko.
- 16 Korkein oikeus (vrhovno sodišče) je v okviru pritožbe, ki jo je pri tem sodišču vložila družba Finnair, izrazilo dvome o obsegu obveznosti plačila odškodnine potnikom, ki so bili predmet „zavrnitev vkrcanja“, kot je navedena v členu 4 Uredbe št. 261/2004, o razlogih, ki lahko upravičujejo „zavrnitev vkrcanja“ v smislu člena 2(j) te uredbe in o možnosti letalskega prevoznika, da se na izredne razmere iz člena 5(3) te uredbe sklicuje glede letov, poznejših od tistega, ki je bil zaradi takih razmer odpovedan.
- 17 V teh okoliščinah je Korkein oikeus prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba Uredbo št. 261/2004 in zlasti člen 4 te uredbe razlagati tako, da je njena uporaba omejena na zavrnitev vkrcanja, ki nastane zaradi prevelikega števila komercialnih rezervacij dejanskega letalskega prevoznika, ali pa se Uredba uporablja tudi za zavrnitev vkrcanja iz drugih razlogov, na primer zaradi operativnih težav?
 2. Ali je treba člen 2(j) Uredbe [št. 261/2004] razlagati tako, da so upravičeni razlogi iz te določbe omejeni na dejavnike, ki se nanašajo na potnika, ali pa se lahko zavrnitev vkrcanja upraviči tudi iz drugih razlogov? Če je Uredbo treba razumeti tako, da se lahko zavrnitev vkrcanja upraviči tudi iz razlogov, ki se ne nanašajo na potnika, ali jo je potem treba razlagati tako, da je ta zavrnitev upravičena tudi v primeru prerazporeditve letov zaradi izrednih razmer, navedenih v uvodnih izjavah 14 in 15 te uredbe?
 3. Ali je treba Uredbo [št. 261/2004] razlagati tako, da je lahko letalski prevoznik, ki je v razmerju do potnikov leta, odpovedanega zaradi izrednih razmer, oproščen odgovornosti, določene v členu 5(3) Uredbe, te odgovornosti oproščen tudi v razmerju do potnikov poznejših letov, če je negativne posledice nekih izrednih razmer – na primer stavke – ki so vplivale na njegovo delovanje, poskušal porazdeliti na krog potnikov, ki je večji kot skupina potnikov odpovedanega leta, s tem, da je poznejše lete prerazporedil tako, da se potovanje nobenega potnika ni čezmerno zavleklo? Z drugimi besedami, ali se lahko letalski prevoznik na izredne razmere sklicuje tudi v razmerju do

potnikov, na potovanje katerih zadevni dogodek ni neposredno vplival? Ali gre v tem smislu za občutno razliko, če je treba položaj in pravico do odškodnine potnika presoјati po členu 4 o zavrnitvi vkrcanja ali po členu 5 o odpovedi leta?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 18 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pojem „zavrnitev vkrcanja“ v smislu členov 2(j) in 4 Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da se nanaša izključno na zavrnitve vkrcanja zaradi prevelikega števila rezervacij ali tudi na zavrnitve vkrcanja iz drugih razlogov, na primer zaradi operativnih težav.
- 19 Ugotoviti je treba, da besedilo člena 2(j) Uredbe št. 261/2004, ki opredeljuje pojem „zavrnitev vkrcanja“, te zavrnitve ne veže na „preveliko število rezervacij“ za zadevni let, ki bi jih letalski prevoznik odobril iz ekonomskih razlogov.
- 20 Glede konteksta navedene določbe in ciljev, ki jih uresničuje, je ne le iz uvodnih izjav 3, 4, 9 in 10 Uredbe št. 261/2004, temveč tudi iz pripravljanih dokumentov v zvezi s to uredbo, zlasti pa iz predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov, ki ga je Komisija Evropskih skupnosti predstavila 21. decembra 2001 (COM(2001) 784 final), razvidno, da je želel zakonodajalec Unije s sprejetjem te uredbe zmanjšati do tedaj preveliko število potnikov, ki jim je proti njihovi volji zavrnjeno vkrcanje, s tem, da bi odpravil pomanjkljivosti Uredbe št. 295/91, ki je v skladu s svojim členom 1 določala samo skupna minimalna pravila, ki so veljala, kadar je bil potnikom zavrnjen dostop do rednega leta s prevelikim številom rezervacij.
- 21 V tem smislu je navedeni zakonodajalec s členom 2(j) Uredbe št. 261/2004 iz opredelitve „zavrnitev vkrcanja“ odstranil vsakršno sklicevanje na razlog, iz katerega prevoznik zavrne prevoz potnika.
- 22 S tem je zakonodajalec Unije navedeno opredelitev razširil prek edinega primera zavrnitve vkrcanja zaradi prevelikega števila rezervacij iz člena 1 Uredbe št. 295/91 in ji priznal širši pomen, ki zajema vse primere, v katerih letalski prevoznik zavrne prevoz potnika.
- 23 To razlago potrjuje tudi ugotovitev, da bi omejevanje obsega pojma „zavrnitev vkrcanja“ samo na primere, ko je število rezervacij preveliko, v praksi povzročilo občutno zmanjšanje varstva, ki je potnikom priznано z Uredbo št. 261/2004, in bi bilo torej v nasprotju z njenim ciljem iz uvodne izjave 1, to je zagotavljati visoko raven varstva potnikov, kar upravičuje široko razlago pravic, ki se jim priznavajo (glej v tem smislu sodbi z dne 10. januarja 2006 v zadevi IATA in ELFAA, C-344/04, ZOdl., str. I-403, točka 69, in z dne 22. decembra 2008 v zadevi Wallentin-Hermann, C-549/07, ZOdl., str. I-11061, točka 18).
- 24 Kot je navedel generalni pravobranilec v točki 37 sklepnih predlogov, bi sprejemanje stališča, da pojem „zavrnitev vkrcanja“ zajema samo primere, ko je število rezervacij preveliko, povzročilo, da bi bilo za potnike, kot je tožeča stranka v glavni stvari, ki se – tako kot v primeru prevelikega števila rezervacij iz ekonomskih razlogov – znajdejo v položaju, za katerega niso krivi, izključeno vsakršno varstvo, pri čemer bi jim bilo onemogočeno sklicevanje na člen 4 Uredbe št. 260/2004, ki v svojem odstavku 3 napotuje na določbe te uredbe o pravicah do odškodnine, do povračila stroškov ali spremembe poti in do oskrbe, kot jih določajo členi od 7 do 9 te uredbe.

- 25 Zato je treba zavrnitev letalskega prevoznika, da vkrca potnika, ki se je prijavil na let v skladu z zahtevami iz člena 3(2) Uredbe št. 261/2004, zaradi prerazporeditve letov tega prevoznika šteti za „zavrnitev vkrcanja“ v smislu člena 2(j) te uredbe.
- 26 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba pojem „zavrnitev vkrcanja“ v smislu členov 2(j) in 4 Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da se nanaša ne le na zavrnitev vkrcanja zaradi prevelikega števila rezervacij, ampak tudi na zavrnitve vkrcanja iz drugih razlogov, na primer zaradi operativnih težav.

Drugo in tretje vprašanje

- 27 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali lahko nastanek „izrednih razmer“, zaradi katerih letalski prevoznik prerazporedi lete po tem, ko so te izredne razmere nastale, upraviči „zavrnitev vkrcanja“ potniku na enem od teh poznejših letov in tega prevoznika oprosti obveznosti plačila odškodnine iz člena 4(3) Uredbe št. 261/2004 potniku, ki mu je zavrnil vkrcanje na enega od teh letov, organiziranih po nastanku navedenih razmer.
- 28 Predložitveno sodišče želi izvedeti, prvič, ali je mogoče opredelitev kot „zavrnitev vkrcanja“ v smislu člena 2(j) Uredbe št. 261/2004 izključiti samo iz razlogov, vezanih na potnike, ali lahko tako opredelitev onemogočajo tudi razlogi, ki niso odvisni od potnikov, in zlasti razlogi v zvezi s prerazporeditvijo letov prevoznika zaradi „izrednih razmer“, ki so nastale.
- 29 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ta člen 2(j) opredelitev kot „zavrnitev vkrcanja“ izključuje iz razlogov dveh vrst. Prva se nanaša na neizpolnjevanje zahtev, določenih v členu 3(2) te uredbe, s strani potnika, ki se želi vkrcati. Druga se nanaša na primere, ko za to zavrnitev obstajajo upravičeni razlogi, „kot so zdravstveni in varnostni razlogi ter razlogi, ki so povezani z varovanjem, ali neustrezne potne listine“.
- 30 Prva vrsta razlogov ne zadeva postopka v glavni stvari. Glede druge vrste razlogov je treba ugotoviti, da ni nobeden od razlogov, izrecno navedenih v členu 2(j), upošteven za postopek v glavni stvari. Vendar je želel zakonodajalec Unije z uporabo veznika „kot“ podati neizčrpen seznam primerov, ko obstajajo upravičeni razlogi za zavrnitev vkrcanja.
- 31 Kljub temu na podlagi take formulacije ni mogoče sklepati, da je treba šteti za upravičene zavrnitve vkrcanja iz operativnega razloga, kot je ta v postopku v glavni stvari.
- 32 Položaj v postopku v glavni stvari je namreč primerljiv z zavrnitvijo vkrcanja zaradi „začetnega“ prevelikega števila rezervacij, saj je letalski prevoznik predodelil sedež tožeče stranke, da je omogočil prevoz drugim potnikom, in je torej sam izbiral med več potniki, ki jih je bilo treba prepeljati.
- 33 Seveda je bila ta predodelitev opravljena, da potniki na letih, ki so bili odpovedani zaradi izrednih razmer, ne bi čakali predolgo. Vendar ta razlog ni primerljiv s tistimi, ki so izrecno navedeni v členu 2(j) Uredbe št. 261/2004, saj tega razloga nikakor ni mogoče pripisati potniku, ki mu je vkrcanje zavrnjeno.
- 34 Ni dopustno, da bi letalski prevoznik ob sklicevanju na pravico drugih potnikov do prevoza v razumnem času znatno razširil primere, v katerih lahko upravičeno zavrne vkrcanje potniku. Nujna posledica bi bila, da bi bil tak potnik brez vsakršnega varstva, kar bi bilo v nasprotju s ciljem zagotavljanja visoke ravni varstva potnikov iz Uredbe št. 261/2004 s široko razlago pravic, ki jim jih ta priznava.

- 35 Drugič, predložitveno sodišče Sodišče sprašuje o možnosti, da je letalski prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine za „zavrnitev vkrcanja“, ki je določena v členih 4(3) in 7 Uredbe št. 261/2004, če je razlog za navedeno zavrnitev prerazporeditev letov tega prevoznika zaradi nastanka „izrednih razmer“.
- 36 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da v nasprotju s členom 5(3) Uredbe št. 261/2004 člena 2(j) in 4 te uredbe ne določata, da je v primeru „zavrnitve vkrcanja“ zaradi „izrednih razmer“, ki se jim ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi razumni ukrepi, letalski prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine potniku, ki jim je bilo vkrcanje zavrnjeno proti njihovi volji (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo IATA in ELFAA, točka 37). Iz tega izhaja, da zakonodajalec Unije ni predvidel, da bi bilo mogoče navedeno odškodnino izključiti iz razlogov, povezanih z nastankom „izrednih razmer“.
- 37 Poleg tega je iz uvodne izjave 15 Uredbe št. 261/2004 razvidno, da se lahko „izredne razmere“ nanašajo le na „določen zrakoplov določenega dne“, kar torej ne more veljati za zavrnitev vkrcanja potniku zaradi prerazporeditve letov po takih razmerah, ki so vplivale na predhoden let. Pojem „izredne razmere“ je namreč namenjen omejevanju obveznosti letalskega prevoznika ali celo njihovi izključitvi, če se zadevnemu dogodku ne bi bilo mogoče izogniti, čeprav bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi. Vendar kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 53 sklepnih predlogov, če je tak prevoznik prisiljen odpovedati let, predviden na dan stavke letališkega osebja, nato pa se odloči prerazporediti svoje poznejše lete, nikakor ni mogoče šteti, da je bil zaradi navedene stavke prisiljen zavrniti vkrcanje potniku, ki se je želel vkrcati dva dni po odpovedi navedenega leta.
- 38 Zato ob upoštevanju zahteve po ozki razlagi izjem od določb o pravicah potnikov, ki izhaja iz sodne prakse Sodišča (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Wallentin-Hermann, točka 17 in navedena sodna praksa), ni mogoče dopustiti, da bi bil letalski prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine v primeru „zavrnitve vkrcanja“, če je razlog za to zavrnitev prerazporeditev letov tega prevoznika zaradi „izrednih razmer“.
- 39 Poleg tega je treba spomniti, da izpolnitev obveznosti letalskih prevoznikov v skladu z Uredbo št. 261/2004 ne vpliva na njihovo pravico, da – kot to določa člen 13 te uredbe – zahtevajo nadomestilo od katere koli osebe, ki je povzročila „zavrnitev vkrcanja“, vključno s tretjimi. S takim nadomestilom se lahko omili oziroma izniči finančno breme, ki ga morajo navedeni prevozniki nositi zaradi teh obveznosti (zgoraj navedena sodba IATA in ELFAA, točka 90).
- 40 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člena 2(j) in 4(3) Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da nastanek „izrednih razmer“, zaradi katerih letalski prevoznik prerazporedi lete po tem, ko so te izredne razmere nastale, ne more upravičiti „zavrnitve vkrcanja“ na navedenih poznejših letih in tega prevoznika ne more oprostiti obveznosti plačila odškodnine iz člena 4(3) te uredbe potniku, ki mu je zavrnil vkrcanje na enega od teh letov, organiziranih po nastanku navedenih razmer.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. Pojem „zavrnitev vkrcanja“ v smislu členov 2(j) in 4 Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter**

o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 je treba razlagati tako, da se nanaša ne le na zavrnitev vkrcanja zaradi prevelikega števila rezervacij, ampak tudi na zavrnitve vkrcanja iz drugih razlogov, na primer zaradi operativnih težav.

- 2. Člena 2(j) in 4(3) Uredbe št. 261/2004 je treba razlagati tako, da nastanek „izrednih razmer“, zaradi katerih letalski prevoznik prerazporedi lete po tem, ko so te izredne razmere nastale, ne more upravičiti „zavrnitve vkrcanja“ na navedenih poznejših letih in tega prevoznika ne more oprostiti obveznosti plačila odškodnine iz člena 4(3) te uredbe potniku, ki mu je zavrnil vkrcanje na enega od teh letov, organiziranih po nastanku navedenih razmer.**

Podpisi